

2017/2224(INI)

11.4.2018

ADVIES

van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

aan de Commissie cultuur en onderwijs

inzake de modernisering van het onderwijs in de Europese Unie
(2017/2224(INI))

Rapporteur voor advies (*): Agnieszka Kozłowska-Rajewicz

(*) Procedure met medeverantwoordelijke commissies – Artikel 54 van het
Reglement

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de bevoegde Commissie cultuur en onderwijs onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. merkt op dat de EU-lidstaten zelf verantwoordelijk zijn voor hun onderwijs- en opleidingsstelsels en dat de EU hen helpt gezamenlijke doelstellingen te bepalen en goede praktijken uit te wisselen;
2. herinnert eraan dat onderwijs, dat een kritische, analytische en onafhankelijke manier van denken moet bevorderen en gericht moet zijn op zowel culturele en maatschappelijke aspecten als de behoeften van de arbeidsmarkt, van essentieel belang is voor verantwoordelijk burgerschap gebaseerd op een cultuur van wederzijds respect en fundamentele waarden, en een fundamenteel mensenrecht vormt;
3. herinnert er daarnaast aan dat het eerste beginsel van de Europese pijler van sociale rechten luidt dat iedereen recht heeft op hoogwaardige en inclusieve voorzieningen voor onderwijs, opleiding en een leven lang leren, teneinde de vaardigheden te verwerven en te ontwikkelen die nodig zijn om ten volle aan het maatschappelijk leven te kunnen deelnemen en veranderingen op de arbeidsmarkt met succes te kunnen opvangen;
4. merkt in het kader van de sinds enkele jaren groeiende sociaaleconomische kloof in de Unie op dat hoogwaardig onderwijs op alle niveaus bijdraagt aan het beperken van ongelijkheden, waaronder sociaal-economische ongelijkheden tussen generaties en genderstereotypes en -ongelijkheden, en een belangrijke rol speelt in de bevordering van opwaartse sociale mobiliteit en convergentie;
5. benadrukt dat de kwaliteit van leraren en hun vrijheid bij het volgen van het leerplan en het kiezen van onderwijsmethoden absolute voorwaarden zijn voor hoogwaardig onderwijs, dat het beste fundament biedt voor leerlingen om later op de arbeidsmarkt te slagen;
6. benadrukt in dit verband met name dat alle kinderen en studenten in de EU, ook degenen met een beperking, en ongeacht de sociaaleconomische, geografische of culturele achtergrond van hun ouders, toegang tot hoogwaardig onderwijs moeten hebben; verzoekt de lidstaten derhalve te investeren in hoogwaardige onderwijs- en opleidingssystemen;
7. is van mening dat het afronden van middelbaar onderwijs gratis en verplicht moet zijn en roept de lidstaten op zich meer in te spannen om te zorgen dat personen die het basis- of het middelbaar onderwijs niet hebben afgerond, alsnog een kans krijgen zich opnieuw in te schrijven en hun opleiding af te ronden;
8. benadrukt de noodzaak om dicht bij huis gelegen scholen en onderwijsinstellingen in alle regio's van de EU in stand te houden, aangezien deze een onontbeerlijk fundament voor goed onderwijs en gelijke kansen vormen bij de harmonisering van leef- en arbeidsomstandigheden in Europa;
9. wijst erop dat het geavanceerde karakter van de EU-economie en de digitalisering, automatisering en robotisering van de EU-arbeidsmarkt in het postindustriële tijdperk

hebben geleid tot een toegenomen vraag naar kwalificaties en vaardigheden van hoog niveau (de snelle veranderingen in ICT-gerelateerde sectoren bijvoorbeeld zullen uiterlijk 2020 resulteren in 756 000 onvervulde vacatures voor ICT-deskundigen in de gehele EU-economie), terwijl de vraag naar kwalificaties en vaardigheden van laag niveau is afgenomen¹; verzoekt de Commissie grondig onderzoek te doen naar de effecten die digitalisering, automatisering en robotisering hebben en zullen hebben op het aantal banen en de aard daarvan;

10. merkt op dat er vaak een discrepantie bestaat tussen de behoeften van de arbeidsmarkt en de kwalificaties van arbeidskrachten; en wijst er in dit verband op dat ondanks de grote vraag op de arbeidsmarkt naar vaardigheden van hoog niveau en de reactie van het onderwijs hierop in de vorm van de oprichting van een aanzienlijke hoeveelheid instellingen voor hoger onderwijs², ongeveer 20 % van de Europeanen, onder wie 1 % universitair afgestudeerden, niet beschikt over basisvaardigheden als taal- en rekenvaardigheid^{2,3}; herinnert er voorts aan dat 44 % van de Europeanen niet beschikt over digitale basisvaardigheden^{2,3}, wat een ernstige belemmering vormt voor hun deelname op de technologisch geavanceerde arbeidsmarkt en hun burgerlijke en actieve deelname aan de samenleving;
11. merkt op dat de lidstaten moeten waarborgen dat niemand van school gaat zonder basisvaardigheden, waaronder digitale basisvaardigheden; onderstreept dat de meeste banen tegenwoordig betere taal-, reken-, digitale en andere cruciale vaardigheden vereisen, en dat moderne onderwijssystemen daarom alle acht sleutelcompetenties moeten omvatten die genoemd worden in het voorstel van de Commissie voor de aanbeveling van de Raad inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren, waar ook kennis en attitudes onder vallen; is ingenomen met het feit dat in het voorstel digitale vaardigheden worden gedefinieerd als basisvaardigheden;
12. benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is dat in alle vormen van onderwijs optimaal gebruikgemaakt wordt van digitalisering; verzoekt de lidstaten en de regio's daarom om digitaal en gedigitaliseerd onderwijs in alle schooltypen te bevorderen;
13. verzoekt de lidstaten in het bijzonder om de digitale vaardigheden van burgers al in een vroeg stadium te verbeteren door middel van passend onderwijs waarmee vaardigheden op het gebied van taal, logica en wiskunde alsook symbolisch denken worden ontwikkeld, en dat gebaseerd is op coderen, programmeren en hieraan gerelateerde activiteiten die belangrijk zijn voor banen in hightechsectoren en, meer in het algemeen, de gedigitaliseerde arbeidsmarkt; stelt vast dat deze vaardigheden universeel zijn en in talloze andere sectoren alsook in het dagelijks leven van nut kunnen zijn; is in dit verband ingenomen met initiatieven van de Commissie zoals de programmeerweek en de coalitie voor digitale vaardigheden en banen, en verzoekt de lidstaten om uitgebreide nationale strategieën inzake digitale vaardigheden te ontwikkelen die zowel leraren als

¹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7711>.

² Bron: Onderwijs- en opleidingsmonitor 2017; OECD Survey of Adult Skills 2016 (OESO-enquête over de vaardigheden van volwassenen).

³ http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/587312/IPOL_STU%282016%29587312_EN.pdf, https://www.oecd.org/skills/piaac/Skills_Matter_Further_Results_from_the_Survey_of_Adult_Skills.pdf [Annex A, table A3.3(L), A 3.3(N)].

- leerlingen kunnen helpen en ondersteunen bij het verwerven van digitale vaardigheden;
14. verzoekt de lidstaten te waarborgen dat de beheersing van basisvaardigheden een absolute voorwaarde is voor het behalen van een diploma op welke school dan ook, van basisschool tot universiteit, alsook in het volwassenenonderwijs, en verzoekt de lidstaten prioriteit te verlenen aan de bijscholing van volwassenen met een laag vaardighedenniveau; is in dit verband ingenomen met het initiatief inzake bijscholingstrajecten - een belangrijk programma in de nieuwe vaardighedenagenda voor Europa;
 15. acht het van essentieel belang dat zowel in lerarenopleidingen als in bijscholingscursussen voor leraren aandacht wordt besteed aan digitale vaardigheden;
 16. benadrukt dat er bij het aanleren van digitale basisvaardigheden en digitale geletterdheid in het onderwijs ook aandacht moet worden geschonken aan het gematigd gebruik van elektronische apparaten, teneinde overmatig gebruik van computers, internet of mobiele telefoons te voorkomen en kinderen te behoeden voor gewoonteverslavingen aan online games en sociale media;
 17. benadrukt het belang van levenslange loopbaanbegeleiding om te waarborgen dat mensen geschikte, flexibele en hoogwaardige opleidings- en carrièrepaden volgen; benadrukt dat de mogelijkheden voor leerlingplaatsen en opleidingen gepromoot moeten worden door meer bekendheid te geven aan initiatieven voor studenten, hun ouders, lerende volwassenen, onderwijs- en opleidingsaanbieders, werkgevers en openbare diensten voor arbeidsvoorziening;
 18. herinnert aan het belang van een leven lang leren door bij- en omscholing, de totstandbrenging van nieuwe mogelijkheden voor actieve inclusie en de ontwikkeling van vaardigheden en kwalificaties, met name voor laagopgeleiden, langdurig werklozen, personen met een speciale behoefte, oudere generaties en migranten; benadrukt dat er moet worden gestreefd naar een persoonlijke benadering van loopbaanplanning en permanente educatie en opleiding; moedigt de Commissie aan de lidstaten te ondersteunen bij de ontwikkeling van opleidings- en onderwijsprogramma's die de actieve inclusie en herintegratie van volwassenen die terugkeren op de arbeidsmarkt bevorderen;
 19. roept de lidstaten op actief bekendheid te geven aan en informatie te verspreiden over de mogelijkheden voor laag opgeleide volwassenen om hun vaardigheden te verbeteren, met inbegrip van toegang tot diensten voor begeleiding en loopbaanadvies; benadrukt dat dergelijke informatie toegankelijk en gebruikersvriendelijk moet zijn;
 20. wijst erop dat ondanks de 2 miljoen vacatures in de EU meer dan 30 % van de gekwalificeerde jongeren met een diploma werk verricht dat niet in overeenstemming is met hun vaardigheden of ambities, terwijl 40 % van de Europese werkgevers problemen ondervindt bij het werven van mensen met de vereiste vaardigheden¹;
 21. merkt op dat de discrepantie in vaardigheden niet alleen te wijten is aan inadequate

⁴<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3072>,
https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1502en_0.pdf.

kwalificaties, maar ook aan onder- of overkwalificatie;

22. benadrukt dat de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden en het tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten op de arbeidsmarkt significante factoren zijn voor zowel werkloosheid als onvervulde vacatures¹; is van mening dat deze zorgwekkende fenomenen aangepakt moeten worden, onder andere door:
- het onderwijs nauwer te laten samenwerken met zakelijke en sociale partners, zoals werkgeversorganisaties en vakbonden, bijvoorbeeld door beroepsbeoefenaars te vragen een rol te spelen in het creëren van leerlingplaatsen en stages met een werkelijk educatieve waarde;
 - de mobiliteit in grensoverschrijdende regio's te verbeteren, onder meer door het uitwisselen van expertise op het hoogste politieke niveau; en door
 - te focussen op de holistische ontwikkeling van studenten, dus niet alleen op hun inzetbaarheid, maar ook op hun sociale en burgerschapsvaardigheden; moedigt lidstaten in dit verband aan meer aandacht te schenken aan horizontale en zachte vaardigheden, interculturele vaardigheden, kritisch en creatief denken, probleemoplossingsvermogen en ondernemerschap: allemaal vaardigheden die op de arbeidsmarkt vereist worden;
23. stelt vast dat verschillende banen dezelfde vaardigheden kunnen vereisen en opgebouwd kunnen zijn uit dezelfde taken; is daarom van mening dat onderwijsstelsels gericht moeten zijn op vaardigheden en taken om snelle baanwisselingen mogelijk te maken; benadrukt in het kader van de ontwikkeling van de samenleving en de arbeidsmarkt dat het onderwijs studenten moet voorzien van de juiste vaardigheden, competenties en kennis om actieve Europese burgers te worden en succes te hebben op de arbeidsmarkt; benadrukt dat het ontwikkelen en aanscherpen van vaardigheden een continu proces is, dat uitstijgt boven alle onderwijsniveaus en zich voortzet op de arbeidsmarkt; is van mening dat zowel in het onderwijsproces als bij de erkenning van opleidingen en kwalificaties aandacht moet komen voor vaardigheden en competenties door middel van een systeem van "micro-credentials" – korte, gecertificeerde cursussen;
24. is in dit verband ingenomen met de mededeling van de Commissie over een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa², waarin oplossingen worden voorgesteld voor de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden en het tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten en voor het vinden van een goed systeem voor de erkenning van vaardigheden; herinnert aan het belang van de tien acties die als onderdeel van deze agenda zijn ondernomen om ervoor te zorgen dat elke EU-burger een passende opleiding kan volgen en wordt ondersteund bij de verwerving van vaardigheden; is van mening dat inzicht in trends en patronen in de vraag naar vaardigheden en banen mensen in staat stelt betere loopbaankeuzes te maken, hoogwaardig werk te vinden en hun kansen in het leven te verbeteren; verzoekt daarom om nadere prognoses van vaardigheden;

⁵ <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/assisting-eu-countries-skills-matching>.

⁶ Mededeling van de Commissie van 10 juni 2016 getiteld "Een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa: samenwerken ter versterking van het menselijk kapitaal, de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en het concurrentievermogen" (COM(2016)0381).

25. merkt verder op dat de prognoses van het Europees Centrum voor ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop) wijzen op een parallelle stijging van de vaardigheden aan vraag- en aanbodzijde tot 2025 en dat de vraag naar vaardigheden van hoog niveau op de arbeidsmarkt het aanbod van het onderwijs aan het overstijgen is; herinnert er in het bijzonder aan dat in de STEM-sectoren in de EU tegen 2020 een tekort aan ruim 200 000 werknemers wordt verwacht; dringt aan op betere samenwerking met maatschappelijke partners om rekening te houden met de behoeften van de arbeidsmarkt, en verzoekt om nadere prognoses van vaardigheden voor de ontwikkeling van de arbeidsmarkt; is ingenomen met het feit dat gebruikers van het toekomstige Europass-platform worden voorzien van informatie over vaardigheden om hen te begeleiden bij hun studie- en carrièrekeuzen;
26. merkt op dat een aanzienlijk aantal nieuwe banen wordt gecreëerd in bedrijfstakken die zich bezighouden met hernieuwbare energie, en dat groene sectoren en beroepen dienovereenkomstig behandeld moeten worden in het schoolcurriculum;
27. onderstreept dat het hoge aantal NEET's – bijna 6,3 miljoen jongeren tussen de 15 en 24 jaar die werkloos zijn en geen onderwijs of opleiding volgen – teruggedrongen kan worden door vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen en door scholen praktischer te maken en meer te verbinden met hun lokale omgeving, door banden aan te gaan met lokale ondernemingen, lokale autoriteiten, maatschappelijke instellingen en ngo's; is van mening dat vroegtijdig schoolverlaten, een van de redenen dat jongeren NEET's worden, aangepakt kan worden door armoede en sociale uitsluiting te bestrijden; acht het ook belangrijk studenten te ondersteunen bij het zoeken naar hun eigen leermethoden, waaronder online cursussen en "blended learning"; is ingenomen met de tenuitvoerlegging van relevante en aantrekkelijke onderwijsprogramma's en sterke en goed ontwikkelde begeleidingssystemen met kwalitatief hoogwaardige adviseringsdiensten en studieoriëntering voor alle studenten;
28. wijst op de noodzaak om de vaardigheids- en kwalificatieniveaus onder migranten en vluchtelingen op te schroeven; benadrukt dat er op zowel nationaal als EU-niveau actie nodig is om bij te dragen aan een doeltreffende integratie op de arbeidsmarkt, en dat de arbeidsmarkt moet worden hervormd om beter gebruik te maken van bestaande vaardigheden, kennis en kwalificaties; herinnert eraan dat de systemen voor erkenning en validatie van vaardigheden en kwalificaties, waaronder vaardigheden en kwalificaties die buiten de EU zijn verworven, verbeterd moeten worden;
29. is zeer verheugd over het feit dat de Commissie, als onderdeel van de inspanningen om het schoolonderwijs in de EU te moderniseren, specifiek wijst op het belang van de bevordering van inclusief onderwijs door het uitwisselen van beste praktijken inzake integratie van migrantenleerlingen en het overbrengen van gemeenschappelijke waarden;
30. benadrukt dat herscholing en overige maatregelen voor beroepsopleiding en -onderwijs voor vluchtelingen en migranten verder moeten worden aangemoedigd;
31. vestigt de aandacht op de bijzondere onderwijsomstandigheden van kinderen en jongeren wiens ouders voor hun werk in Europa reizen en verzoekt de Commissie een onderzoek te starten naar hun bijzondere situatie en de uitdagingen waarmee zij te maken hebben op het gebied van voorschools en schoolonderwijs;

32. is van oordeel dat scholen moeten voorzien in ondersteuning en inclusief onderwijs voor alle leerlingen, met name voor degenen met een handicap; benadrukt dat gehandicapte kinderen/leerlingen moeten worden opgenomen in het onderwijs zodat ze een onafhankelijk leven kunnen leiden en volledig kunnen worden geïntegreerd in de samenleving als actieve deelnemers die een volwaardige bijdrage leveren; is van mening dat leerlingen met een handicap als gevolg van de huidige technologische ontwikkelingen makkelijker toegang hebben tot onderwijs dankzij formele en niet-formele leermethoden; verzoekt lidstaten de toegang tot regulier inclusief onderwijs van hoge kwaliteit te bevorderen, waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van alle studenten met een handicap, wat bijvoorbeeld betekent dat er wordt voorzien in tweetalig inclusief onderwijs voor dove kinderen met het oog op hun specifieke taalkundige behoeften; verzoekt de lidstaten scholen te monitoren op hun niet-afwijzingsbeleid;
33. wijst erop dat het tempo waarin de arbeidsmarkt verandert, de diversiteit van onderwijsstelsels, de toenemende mobiliteit onder werknemers en de stijgende migratieniveaus erom vragen dat werkgevers en onderwijsaanbieders ook kwalificaties, vaardigheden en competenties erkennen die zijn verworven tijdens niet-formele en informele leerprocessen¹, op grond van een vergelijkbaar beoordelingssysteem en puttend uit de beste praktijken van lidstaten die reeds dergelijke middelen hebben ingevoerd; benadrukt in dit opzicht het belang van een beleidsrespons gericht op kwetsbare groepen die zijn uitgesloten van de arbeidsmarkt;
34. brengt in herinnering dat in de aanbeveling van de Raad uit 2012 betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren² de lidstaten wordt verzocht uiterlijk 2018 regelingen te hebben getroffen voor de validatie van niet-formeel en informeel leren;
35. wijst nogmaals op het belang van de verbetering of invoering van procedures voor de erkenning van informeel en niet-formeel onderwijs³, daarbij puttend uit de beste praktijken van lidstaten die reeds dergelijke middelen hebben ingevoerd;
36. verzoekt de Commissie en de lidstaten zich te blijven inzetten voor de erkenning en validatie van niet-formeel en informeel leren en verzoekt de lidstaten het belang en nut van micro-credentials te erkennen; is ingenomen met de ontwikkeling van MOOC's (massive open online courses), die het onderwijs toegankelijker maken voor kansarme groepen en voor diegenen die door omstandigheden niet kunnen deelnemen aan klassikaal onderwijs, en derhalve hun kans op een betere baan en een beter leven vergroten en zodoende een middel zijn om de werkloosheid, met name onder jongeren, aan te pakken;
37. verzoekt de lidstaten hun onderwijssystemen internationaler te maken en de mobiliteitsprogramma's uit te breiden om studenten beter voor te bereiden op de EU-arbeidsmarkt, waar een gebrek aan vaardigheden op het gebied van vreemde talen en culturen de eerste belemmering voor mobiliteit vormt; benadrukt dat mobiliteitsprogramma's voor studenten hebben bijgedragen aan de Europese integratie

⁷ Zie Resolutie van het Europees Parlement van 14 september 2017 over een nieuwe digitale agenda voor Europa. Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0360.

⁸ PB C 398 van 22.12.2012, blz. 1.

⁹ Resolutie van het Europees Parlement van 14 september 2017 over een nieuwe digitale agenda voor Europa.

en een positief effect hebben op de werkgelegenheid voor jongeren; vraagt in dit verband ook speciale aandacht voor het grensoverschrijdende aspect van onderwijs, bijvoorbeeld door het bevorderen van buurtaalonderwijs, en verzoekt in het bijzonder om nieuwe academische prioriteiten op dit gebied te integreren in zowel het hoger als het beroepsonderwijs; acht het van groot belang dat ervoor wordt gezorgd dat hierbij alle schooltypen en alle onderwijsniveaus worden betrokken, zodat de arbeidsmarkt van de EU bereikbaar wordt voor afgestudeerden uit zowel het hoger als het beroepsonderwijs;

38. verzoekt de Commissie met een voorstel te komen om te waarborgen dat mobiliteitsprogramma's als Erasmus+ wederzijds worden erkend door de lidstaten, en verzoekt de Commissie in te staan voor grotere investeringen in Erasmus+ en voor financiële en individuele steun; erkent dat in 2016 725 000 Europeanen dankzij mobiliteitsbeurzen van Erasmus+ de kans kregen in het buitenland te studeren, een opleiding te volgen, les te geven, te werken of vrijwilligerswerk te doen en dat het programma goed op weg is om te voldoen aan de doelstelling om 3,7 % van de jongeren in de EU tussen 2014 en 2020 te ondersteunen;
39. stelt voor dat de Commissie in de volgende financieringsperiode (na 2020) ondernemerschapsonderwijs als een van de prioriteiten voor een nieuw Erasmus+-programma handhaaft in al haar acties, met inbegrip van acties gericht op mobiliteit;
40. betreurt in het kader van de groeiende vraag naar competenties en vaardigheden van hoog niveau dat de aanzienlijke ontwikkeling van het hoger onderwijs metertijd zal leiden tot een inflatie van diploma's en tegelijkertijd tot een groeiend tekort aan beroepsvaardigheden en -kwalificaties, hetgeen zal resulteren in ongelijkheden op de arbeidsmarkt;
41. pleit met het oog hierop voor de ontwikkeling van meer op de arbeidsmarkt gerichte vaardigheden en voor veel meer praktijkgerichte opleidingen; verzoekt de lidstaten in het bijzonder om meer tertiair beroepsonderwijs te ontwikkelen, teneinde studenten in de gelegenheid te stellen hoogwaardige kwalificaties te behalen met betrekking tot praktische vaardigheden en opleidingen; benadrukt in dit verband het belang van doorstroommogelijkheden tussen verschillende onderwijssystemen;
42. constateert dat, ongeacht het toenemende aantal studenten, het aandeel afgestudeerden met vaardigheden van hoog niveau in de lidstaten zeer uiteenloopt, en dat het aantal afgestudeerden in de EU met vaardigheden van zeer laag niveau varieert van 10 % tot ruim 50 %; benadrukt dat het beleid van instellingen voor hoger onderwijs ook kwalitatieve evaluatiecriteria moet bevatten: een benchmark voor lidstaten om het aantal studenten uit te breiden¹ moet bijvoorbeeld gericht zijn op het werkelijke vaardighedenniveau en niet alleen op het aantal diploma's;
43. roept de Commissie en de lidstaten op de nieuwe EU-agenda voor het hoger onderwijs beter onder de aandacht te brengen bij de instellingen voor hoger onderwijs, regionale en lokale autoriteiten en werkgevers, teneinde te voldoen aan de behoeften van instellingen voor hoger onderwijs en studenten en in te gaan op de uitdagingen waarmee zij te maken hebben, door banden aan te gaan met lokale en regionale actoren, een

¹⁰ Onderwijs- en opleidingsmonitor 2017.

handreiking te doen naar lokale gemeenschappen, lokale en regionale ontwikkeling en innovatie te bevorderen, te werken aan inclusieve en onderling verbonden instellingen voor hoger onderwijs, de samenwerking met de beroepspraktijk te verbeteren en in te gaan op regionale behoeften aan vaardigheden;

44. onderstreept daarnaast het gebrek aan inclusieve en hoogwaardige loopbaanbegeleiding in de lidstaten en is van mening dat alleen aantrekkelijke beroepsonderwijsprogramma's waar een grote vraag naar is en die in samenwerking met maatschappelijke partners zijn ontworpen ervoor kunnen zorgen dat studenten voor deze richting kiezen;
45. benadrukt daarom dat de kwaliteit van de loopbaanbegeleiding in scholen moet worden verbeterd en dat het verstrekken van persoonlijk studiekeuzeadvies en persoonlijke studieondersteuning in alle onderwijs- en opleidingsstadia de toegang tot de arbeidsmarkt kan verbeteren;
46. roept de Commissie en de lidstaten op de concrete arbeidskansen met betrekking tot het beroepsonderwijs en het belang van beroepsonderwijs voor de arbeidsmarkt te promoten;
47. verzoekt de Commissie en de lidstaten school- en beroepsopleidingen zichtbaarder te maken door platforms als Eures te promoten, te zorgen dat deze opleidingen toegankelijk voor iedereen, genderevenwichtig en niet-discriminerend zijn, te waarborgen dat ze voldoende financiering ontvangen, de kwaliteit en aantrekkelijkheid ervan te verhogen en duaal onderwijs, werkplekleren en werkelijkheidsnabij onderwijs op elk niveau en in elke onderwijsvorm, waaronder in het hoger onderwijs, te bevorderen, teneinde de banden tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt aan te halen en te zorgen voor doorstroombmogelijkheden tussen de verschillende onderwijstypen; onderstreept in dit verband dat de onderwijslocaties met moderne, technische apparatuur moeten worden uitgerust en op de vereiste digitale infrastructuur moeten worden aangesloten; pleit voor de ontwikkeling en versterking van het beleid ter bevordering van leerlingplaatsen en ondernemerschap voor jongeren om ervoor te zorgen dat hun toetreding tot de arbeidsmarkt soepeler verloopt;
48. is van mening dat het, om de kwaliteit van leerlingplaatsen en stages te waarborgen, van fundamenteel belang is dat er een contract wordt gesloten waarin de rollen en verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen worden afgebakend en dat een omschrijving bevat van de duur, leerdoelen en taken die overeenkomen met duidelijk omschreven te verwerven vaardigheden, de aard van de dienstbetrekking, een toereikende vergoeding/beloning, met inbegrip van overwerk, alsook regelingen voor sociale bescherming en sociale zekerheid op grond van de nationale wetgeving, de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomsten, of beide;
49. benadrukt dat stages en leerlingplaatsen een passende leerinhoud en fatsoenlijke arbeidsomstandigheden moeten omvatten, om de cruciale rol ervan voor de overgang van onderwijs naar het beroepsleven te waarborgen; benadrukt dat stages en leerlingplaatsen nooit mogen worden gebruikt als vervanging voor banen, en dat stagiairs en leerlingen nooit mogen worden beschouwd als goedkope of zelfs onbetaalde werkrachten;
50. brengt in herinnering dat excellent onderwijs vandaag de dag een werkelijke integratie

van school en werk vereist en dat een dergelijke integratie bevorderend werkt voor de kwaliteit van de reken- en taalvaardigheid die kinderen opdoen en de professionele vaardigheden die zij zich eigen moeten maken; is in dat opzicht ingenomen met duaal onderwijs en werkelijkheidsnabij onderwijs – een innovatieve aanpak waarbij scholen echte bedrijven runnen die echte producten en diensten aanbieden en deelnemen aan de arbeidsmarkt;

51. is van mening dat het volgen van de loopbaan van afgestudeerden en het verzamelen van nauwkeurige en relevante gegevens (niet alleen op nationaal maar ook op Europees niveau) van groot belang is voor kwaliteitsborging en de ontwikkeling van kwalitatief onderwijs dat inhoudelijk is en beantwoordt aan de behoeften van de arbeidsmarkt, en voor de hervorming van onderwijsstelsels, zodat deze flexibeler en inclusiever worden;
52. zorgt ervoor dat het loopbaanvolgsysteem waarmee de werkgelegenheidscijfers en andere loopbaanindicatoren van afgestudeerden worden gemonitord ook wordt gebruikt voor de evaluatie van schoolcurricula en de organisatie daarvan: niet alleen om de kansen van afgestudeerden op de arbeidsmarkt te vergroten, maar ook om hun positie te versterken en hun invloed op de ontwikkeling van de economie en het creëren van nieuwe banen te vergroten;
53. pleit voor het verzamelen van naar geslacht uitgesplitste gegevens over de resultaten van afgestudeerden van tertiair onderwijs en beroepsonderwijs, teneinde het potentiële gebruik van deze gegevens in de context van werkgelegenheid voor afgestudeerden te verbeteren en de kwaliteit van onderwijs vanuit een gendergebaseerd gezichtspunt te beoordelen;
54. benadrukt dat grotere investeringen in onderwijs- en opleidingsstelsels, alsook de modernisering en aanpassing daarvan, een cruciale voorwaarde vormen voor sociale en economische vooruitgang; benadrukt derhalve hoe belangrijk het is om te waarborgen dat sociale investeringen, met name in onderwijs en opleidingen voor iedereen, prioriteit krijgen in de nieuwe programmeringsperiode van het meerjarig financieel kader voor 2020-2026;
55. verzoekt de Commissie haar inspanningen aan de hand van het ESF en het Europees Semester te vergroten om alomvattende overheidsbeleidsmaatregelen in de lidstaten te ondersteunen die gericht zijn op een vlottere overgang van onderwijs en (langdurige) werkloosheid naar arbeid, en met name de volledige tenuitvoerlegging van de maatregelen op nationaal niveau die worden geschetst in de aanbeveling van de Raad betreffende de integratie van langdurig werklozen op de arbeidsmarkt;
56. herinnert aan het belang om de prestaties en effectbeoordelingen van de EU-programma's gericht op jeugdwerkgelegenheid te monitoren; wijst op het belang van doeltreffende en duurzame investeringen.

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE MEDEADVISERENDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	27.3.2018
Uitslag eindstemming	+: 26 -: 22 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Michael Detjen, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Thomas Mann, Dominique Martin, Miroslavs Mitrofanovs, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Claude Rolin, Siôn Simon, Romana Tomc, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Georges Bach, Amjad Bashir, Heinz K. Becker, Karima Delli, Tania González Peñas, Ivari Padar, Anne Sander, Sven Schulze, Jasenko Selimovic, Csaba Sógor, Neoklis Sylikiotis, Ivo Vajgl
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 200, lid 2)	Jude Kirton-Darling, Ana Miranda, James Nicholson, Massimo Paolucci

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

26	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Marian Harkin, Robert Rochefort, Jasenko Selimovic, Ivo Vajgl, Renate Weber
ECR	Amjad Bashir, Arne Gericke, Czesław Hoc, James Nicholson, Ulrike Trebesius
PPE	Georges Bach, Heinz K. Becker, David Casa, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jeroen Lenaers, Thomas Mann, Marek Plura, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Siôn Simon

22	-
EFDD	Tiziana Beghin
ENF	Mara Bizzotto, Dominique Martin
GUE/NGL	Tania González Peñas, Patrick Le Hyaric, João Pimenta Lopes, Neoklis Sylikiotis
NI	Lampros Fountoulis
S&D	Guillaume Balas, Brando Benifei, Michael Detjen, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jude Kirton-Darling, Ivari Padar, Massimo Paolucci, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Marita Ulvskog
VERTS/ALE	Karima Delli, Ana Miranda, Miroslavs Mitrofanovs

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding